

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2015)0313

EEE ir Šveicarijos ryšiai: visiško vidaus rinkos sukūrimo kliūtys

2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „EEE ir Šveicarija: visiško vidaus rinkos sukūrimo kliūtys“ (2015/2061(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1972 m. liepos 22 d. Europos ekonominės bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos laisvosios prekybos susitarimą,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 21 d. Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo, ypač į jo I priedą dėl laisvo asmenų judėjimo ir III priedą dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 25 d. Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl tikrinimų ir formalumų gabenant prekes supaprastinimo ir dėl muitinės įgyvendinamų saugumo priemonių,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 21 d. Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl atitikties vertinimo abipusio pripažinimo,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 21 d. Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Vyriausybės vykdomų viešųjų pirkimų tam tikrų aspektų,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 27 d. Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo protokolą dėl į Europos Sąjungą įstojusią Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos prisijungimo prie šio susitarimo,
- atsižvelgdamas į 2004 m. spalio 26 d. Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo protokolą dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos prisijungimo prie šio susitarimo joms įstojus į Europos Sąjungą,
- atsižvelgdamas į Europos ekonominės erdvės susitarimą,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos

- direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (Paslaugų direktyva)¹,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/55/ES dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo²,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl EEE ir Šveicarijos ryšių: visiško vidaus rinkos sukūrimo kliūtys³,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl Islandijos 2012 m. pažangos ataskaitos ir perspektyvų po rinkimų⁴,
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl bendrosios rinkos valdymo įgyvendinant 2015 m. Europos semestrą⁵,
 - atsižvelgdamas į Tarybos 2014 m. kovo 21 d. išvadas,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas dėl nuoseklios išplėtos bendrosios rinkos ir ES santykių su ES nepriklausančiomis Vakarų Europos šalimis,
 - atsižvelgdamas į EEE tarybos išvadas, priimtas per 2014 m. lapkričio 19 d. įvykusį 42-ąjį jos posėdį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 7 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Europos ekonominės erdvės veikimo apžvalga“ (SWD(2012)0425),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 20 d. Komisijos komunikatą „ES santykiai su Andoros Kunigaikštyste, Monako Kunigaikštyste ir San Marino Respublika. Didesnio integravimosi į Europos Sąjungą galimybės“ (COM(2012)0680),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 18 d. Komisijos ataskaitą „ES santykiai su Andoros Kunigaikštyste, Monako Kunigaikštyste ir San Marino Respublika. Jų dalyvavimo vidaus rinkoje galimybės“,
 - atsižvelgdamas į Europos ekonominės erdvės jungtinio parlamentinio komiteto pranešimą dėl metinės EEE susitarimo veikimo 2013 m. ataskaitos,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 30 d. Europos ekonominės erdvės jungtinio parlamentinio komiteto rezoliuciją dėl EEE ir ES santykių su mažomis valstybėmis ir Šveicarija ateities,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 26 d. Europos ekonominės erdvės jungtinio parlamentinio komiteto rezoliuciją dėl bendrosios rinkos valdymo,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 17 d. Europos ekonominės erdvės jungtinio parlamentinio komiteto rezoliuciją dėl pramonės politikos Europoje,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 17 d. Europos ekonominės erdvės jungtinio

¹ OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

² OL L 354, 2013 12 28, p. 132.

³ OL C 308 E, 2011 10 20, p. 18.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0041.

⁵ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0069.

parlamentinio komiteto rezoliuciją dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės ir jos galimo poveikio EEE narėmis esančioms ELPA valstybėms,

- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 14 d. Šveicarijos užsienio reikalų politikos ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 35-ąją EEE narėmis esančių ELPA valstybių vidaus rinkos rezultatų suvestinę,
 - atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį, pagal kurį Sąjungai suteikta teisė sudaryti tarptautinius susitarimus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (A8–0244/2015),
- A. kadangi keturios Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybės narės (Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija) yra svarbios Europos Sąjungos (ES) prekybos partnerės, o Šveicarija ir Norvegija yra atitinkamai ketvirta ir penkta svarbiausios pagal mastą ES prekybos partnerės;
- B. kadangi ES ir trijų ELPA valstybių (Islandijos, Lichtenšteino ir Norvegijos) ryšiai grindžiami Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimu, kuriame numatytas dalyvavimas ES vidaus rinkoje, o EEE susitarimas valdomas ir jo vykdymas prižiūrimas remiantis labai institucionalizuota struktūra;
- C. kadangi per 1992 m. visuotinį balsavimą buvo nepritarta, kad Šveicarija prisijungtų prie EEE susitarimo ir Šveicarijos ir ES ryšiai šiuo metu grindžiami daugiau kaip 100 sektorinių susitarimų, kuriais numatyta intensyvi integracija;
- D. kadangi siekiant atgaivinti Europos ekonomiką, suteikti postūmį ekonomikos augimui bei konkurencingumui ir kurti naujas darbo vietas reikalinga tinkamai veikianti ir veiksminga bendroji rinka, grindžiama labai konkurencinga socialine rinkos ekonomika, tačiau bendrosios rinkos teisės aktai turi būti tinkamai perkelti į nacionalinę teisę, įgyvendinti ir taikomi, kad teiktų visapusišką jos naudą ES valstybėms narėms ir EEE narėmis esančioms ELPA valstybėms;

Ižanga

1. mano, kad EEE susitarimas yra vienas iš pagrindinių ekonomikos augimo veiksnių ir plačiausio masto ir išsamiausia priemonė, kuria bendroji rinka išplečiama apimant trečiąsias šalis; mano, kad pokyčiai ES viduje parodė, jog tai yra tvirtas, efektyvus ir gerai veikiantis susitarimas, kuriuo užtikrinamas ir ilgalaikis bendrosios rinkos vientisumas;
2. pripažįsta, kad tvirti ES, EEE narėmis esančių ELPA valstybių ir Šveicarijos santykiai apima daugiau nei ekonominę integraciją ir bendrosios rinkos išplėtimą – jais prisidedama prie stabilumo ir gerovės, naudingos visiems piliečiams ir įmonėms, įskaitant MVĮ; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tinkamą bendrosios rinkos veikimą, kad būtų sukurtos vienodos veiklos sąlygos ir kuriamos naujos darbo vietos;

Bendrosios rinkos teisės aktų įgyvendinimas EEE narėmis esančios ELPA valstybės

3. susirūpinęs pažymi, kad pagal EEE narėmis esančių ELPA valstybių vidaus rinkos rezultatų suvestinę dabartinis trijų ELPA valstybių vidutinis perkėlimo į nacionalinę teisę deficitas nuo 2014 m. liepos mėnesį buvusio 1,9 proc. padidėjo iki 2 proc.;
4. palankiai vertina dideles pastangas, kurios buvo dedamos siekiant pagerinti skubų atitinkamo *aquis* integravimą į EEE susitarimą ir pastarojo meto susitarimą dėl ES reglamentų, kuriais įsteigiamos Europos priežiūros institucijos finansinių paslaugų srityje, įtraukimo;
5. pažymi, kad EEE narėmis esančios ELPA valstybės dalyvauja daugelyje ES programų ir praktinių bendradarbiavimo priemonių bei dirba agentūrose, pavyzdžiui, Vidaus rinkos informacinėje sistemoje arba SOLVIT, ir prisideda prie ES sanglaudos dalyvaudamos EEE ir Norvegijos finansiniame mechanizme; laikosi nuomonės, kad šis bendradarbiavimas skatina veiksmingą išplėstos bendrosios rinkos veikimą; ragina ES ir EEE narėmis esančias ELPA valstybes toliau vystyti prevencines priemones ir atsaką į galimas grėsmes, siekiant užtikrinti energijos vidaus rinkos veikimą;
6. mano, kad savalaikis ir, kiek įmanoma, vienalaikis atitinkamų bendrosios rinkos teisės aktų įgyvendinimas EEE narėmis esančiose ELPA valstybėse yra labai svarbus ir kad šis procesas galėtų būti dar labiau pagerintas ir paspartintas;
7. pabrėžia, kad dar neintegruotų teisės aktų sąrašas vis dar kelia susirūpinimą, todėl ragina EEE narėmis esančias ELPA valstybes glaudžiai bendradarbiaujant su ES dėti daugiau pastangų, kad būtų išlaikytas bendrosios rinkos vientisumas;
8. pripažįsta, kad būtinas išankstinis visų EEE narėmis esančių ELPA valstybių pritarimas nustatant, kad teisės aktas yra svarbus EEE, ir kad prieš jo integravimą gali prireikti techninio derinimo; tačiau yra susirūpinęs dėl to, kad didelis prašymų dėl techninio derinimo ir išimčių taikymo skaičius sukelia vėlavimus ir gali suskaidyti bendrąją rinką; primygtinai ragina šias valstybes ištaisyti šią padėtį ir glaudžiai bendradarbiauti su ES, kad būtų užtikrintos vienodos veiklos sąlygos išplėstoje bendrojoje rinkoje;
9. pažymi, kad pasirašiusi EEE susitarimą ES plačiau išnaudojo agentūrų potencialą; palankiai vertina tai, kad EEE narėmis esančios ELPA valstybės dalyvauja šių agentūrų veikloje; ragina EEE narėmis esančias ELPA valstybes ir Komisiją toliau gerinti šį bendradarbiavimą ir dalyvavimą;
10. pažymi, kad ES ir JAV šiuo metu derasi dėl visapusiško laisvosios prekybos ir investicijų susitarimo; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal EEE susitarimo sąlygas EEE narėmis esančios ELPA valstybės taiko bendrosios rinkos taisykles ir kad sėkmingos prekybos ir investicijų partnerystės poveikį tikriausiai pajustų ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės; taip pat pabrėžia, kad neleistina, jog pasirašius TPIP atsirastų naujų ES ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių prekybos kliūčių;

Lichtenšteino Kunigaikštystė

11. yra susirūpinęs dėl to, kad Lichtenšteino perkėlimo į nacionalinę teisę deficitas nuo 0,7 proc. padidėjo iki 1,2 proc.; be to, yra susirūpinęs ir dėl to, kad jo teisės aktai dėl EEE valstybių piliečių kai kurių šeimoms narių teisės įvažiuoti ir gyventi ir Lichtenšteine gyvenantiems EEE valstybių piliečiams taikomi apribojimai įsidarbinti kitoje EEE valstybėje, kuriuos Lichtenšteinas laiko priemonėmis, grindžiamomis specialiomis

taisyklėmis dėl kvotų pagal EEE susitarimą, regis nevysiškai atitinka EEE teisės aktus;

Islandijos Respublika

12. atkreipia dėmesį į 2015 m. kovo 12 d. atsiųstą Islandijos vyriausybės laišką dėl jos pozicijos kaip ES narystės siekiančios šalies kandidatės statuso; primygtinai ragina Islandiją padidinti pastangas įgyvendinti savo prievoles pagal EEE susitarimą, kadangi jos perkėlimo į nacionalinę teisę deficitas yra 2,8 proc. – didžiausias iš visų atitinkamų valstybių; ragina ES ir Islandiją toliau stiprinti bendradarbiavimą, be kita ko, pasirengimą nelaimėms Šiaurės Atlanto regione ir skirti išteklių susijusioms problemoms įveikti;

Norvegijos Karalystė

13. palankiai vertina tai, kad Norvegija, su kuria pastaraisiais metais ryšiai tapo tvirtesni, dalyvauja Pirmavimo iniciatyvoje, kuria siekiama pagerinti bendrąją rinką; tačiau pažymi, kad perkėlimo į nacionalinę teisę deficitas padidėjo iki 2 proc. ir primygtinai ragina šiuo klausimu Norvegiją dėti daugiau pastangų, ypač tam, kad būtų užbaigta kurti energijos vidaus rinką; ragina intensyvinti bendradarbiavimą, be kita ko, energetikos politikos klausimais; pažymi, kad dar yra spęstinių klausimų, susijusių su tam tikriems produktams taikomais papildomais importo muitais, kuriuos reikia įvertinti;

Andoros Kunigaikštystė, Monako Kunigaikštystė ir San Marino Respublika

14. pripažįsta, kad glaudesni santykiai galėtų suteikti abipusės naudos, ypač regionų ir vietos lygmeniu kaimyniniuose ES regionuose, todėl palankiai vertina tai, kad pradėtos derybos dėl asociacijos susitarimų, kadangi tai yra svarbus žingsnis link šių šalių dalyvavimo bendrojoje rinkoje ir, galbūt, į ją nepatenkančiose srityse, drauge atsižvelgiant į šių valstybių ypatingą pobūdį;

Bendrosios rinkos teisės aktų įgyvendinimas: Šveicarijos Konfederacija

15. džiaugiasi tvirtais, nuolat klestinčiais ir ilgalaikiais ES ir Šveicarijos santykiais, kurie pastaraisiais dešimtmečiais prisidėjo prie taikos gerovės ir ekonomikos augimo Europoje; yra įsitikinęs, kad šie santykiai gali būti sustiprinti suteikiant abipusės naudos, jei visapusiškai laikantis ES pagrindinių principų būtų išsamiai persvarstyti sektorių susitarimai, ir šie santykiai gali išplėsti daugelį bendrumų ir bendrų interesų;
16. todėl palankiai vertina tai, kad 2014 m. gegužės mėn. buvo pradėtos derybos dėl institucinės struktūros kaip išankstinės sąlygos plėtojant dvišalių santykių metodą; pabrėžia, kad nesudarius tokio pagrindų susitarimo nebus sudaromi kiti susitarimai dėl Šveicarijos dalyvavimo ES vidaus rinkoje; ragina Šveicarijos vyriausybę dėti daugiau pastangų, kad būtų daroma pažanga derybose dėl neišspręstų klausimų;
17. atkreipia dėmesį į 2014 m. vasario 9 d. visuomeninės iniciatyvos „Prieš masinę imigraciją“ rezultatus ir 2015 m. vasario 11 d. priimtus Šveicarijos Federalinės Tarybos sprendimus dėl įgyvendinimo įstatymo projekto ir naujų papildomų priemonių įgyvendinimo; pažymi, kad šios priemonės prieštarauja įsipareigojimams pagal Susitarimą dėl laisvo asmenų judėjimo, ir tikisi, kad Šveicarija laikysis šių prievolių; pažymi, kad klausimo dėl trečiųjų šalių piliečių migracijos nereikėtų painioti su Sutartyse nustatytu laisvu asmenų judėjimu; pabrėžia, kad Šveicarijos nustatytos

vienašalės priemonės, kad būtų išvengta Kroatijos piliečių diskriminavimo, nepakeičia Protokolo, kuriuo Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo nuostatų taikymas išplečiamas įtraukiant Kroatiją, ratifikavimo ir kad ratifikavus tą protokolą Šveicarijai atsivertų galimybės tęsti ir išplėsti dalyvavimą programoje „Horizontas 2020“ po 2016 m., siekiant didinti mokslininkų galimybes gauti programos „Horizontas 2020“ finansavimą; prašo Komisijos bendradarbiauti su Šveicarija ir valstybėmis narėmis, ieškant patenkinamo sprendimo, kuriame atsižvelgiama atitinkamų susitarimų nuostatų ir laikomasi teisės viršenybės principo;

18. dar kartą patvirtina, kad laisvas asmenų judėjimas yra viena iš pagrindinių laisvių ir bendrosios rinkos ramsčių ir kad jis visuomet buvo neatskiriama ES ir Šveicarijos dvišalių santykių dalis ir jų išankstinė sąlyga; todėl visapusiškai remia 2014 m. liepos mėn. ES sprendimą atmesti Šveicarijos valdžios institucijų prašymą iš naujo derėtis dėl Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo siekiant nustatyti kvotas arba nacionalinio pirmumo sistemą; susirūpinęs atkreipia dėmesį į pranešimus apie kai kurių įmonių ir kantonų taikomą nacionalinio pirmumo sistemą, taip pat pabrėžia, kad tokia praktika neatitinka Susitarimo dėl laisvo judėjimo nuostatų;
19. pažymi, kad Šveicarijoje surengtu referendumu pareikalautas laisvo asmenų judėjimo apribojimas gali sutrikdyti pusiausvyrą ir sumažinti susitarimų naudą ES valstybėms narėms;
20. pažymi, kad Šveicarija taiko laikinąsias priemones po to, kai buvo nutrauktos derybos dėl Šveicarijos dalyvavimo programoje „Erasmus+“; yra susirūpinęs dėl to, kad šios priemonės tikriausiai turės pasekmių ES ir Šveicarijos aukštųjų mokyklų studentų studijų mainams; ragina Šveicariją ir ES dėti visas pastangas siekiant įvykdyti reikalavimus dėl jų dalyvavimo programoje „Erasmus+“, kad būtų užtikrintas mainų abipusiškumas ir nenukentėtų jaunimas;
21. primygtinai ragina toliau taikyti šiuo metu taikomą praktiką, kai taksai įmonės iš ES valstybių narių gali teikti paslaugas Šveicarijoje be apribojimų, kadangi ši veikla ilgą laiką teigiamai prisidėjo prie Šveicarijos pasienio regionų ekonominės plėtros ir yra abipusiai naudinga;
22. ragina Komisiją nuodugniau įvertinti Šveicarijos ūkininkų žemės sklypų įsigijimo ir nuomos ES pasienio regionuose pasekmes;
23. apgailestauja dėl vienašališkai Šveicarijos pradėtų taikyti ir vėliau įtvirtintų papildomų priemonių, susijusių su susitarimu dėl laisvo asmenų judėjimo, pvz., dėl mokesčių ėmimo administracinėms sąnaudoms padengti, reikalavimo pateikti banko garantiją ir šių priemonių derinio, kadangi šios priemonės rimtai trukdo Šveicarijoje teikti paslaugas pagal susitarimą, ypač MVI; taigi ragina Šveicariją atlikti šių priemonių peržiūrą, kad jos atitiktų susitarimo dėl laisvo judėjimo nuostatas;
24. mano, kad Direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo įgyvendinimas 2013 m. įvyko per vėlavimą ir ragina skubiai įtraukti Direktyvą 2013/55/ES į susitarimo dėl laisvo judėjimo priedą, tikintis, kad Šveicarija ras būdą užtikrinti tolesnį susitarimo galiojimą; pažymi, kad neseniai buvo atnaujintas Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo II priedas, siekiant veiksmingiau suderinti ES ir Šveicarijos socialinės apsaugos sistemas; ragina Šveicariją toliau įgyvendinti ES teisės aktus, kaip nustatyta jai taikomuose reikalavimuose;

25. laikosi nuomonės, kad naudojantis bendrąja rinka EEE ir Šveicarijos santykiuose būtini abipusiškumas ir sąžiningumas;
26. ragina Komisiją ateityje atsižvelgti į visus padarinius, kuriuos ES regionams, turintiems sieną su Šveicarija, turės naujos taisyklės, pavyzdžiui, naujausias Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, 561 straipsnio pakeitimas, kuriuo ES muitų teritorijoje gyvenantiems darbuotojams nustatomi griežti apribojimai dėl naudojimosi trečiojoje šalyje užregistruotais įmonės automobiliais asmeniniais tikslais;
27. pažymi, kad apskritai bendradarbiavimas pagal Susitarimą dėl atitikties vertinimo abipusio pripažinimo vyksta patenkinamai, tačiau būtų galima žymiai patobulinti šio susitarimo veikimą, jei Šveicarija išsipareigojotų jį nuosekliai atnaujinti, atsižvelgiant į ES teisės pokyčius;
28. ragina panaikinti kliūtis tarpvalstybiniam darbuotojų judumui siekiant gilinti vidaus rinką; šiuo tikslu pabrėžia, kad svarbu Šveicarijoje ir visose EEE valstybėse skatinti kalbų mokymąsi, geriau informuoti darbo ieškančius asmenis ir teikti jiems konkrečią pagalbą, ypač per tinklą EURES; todėl džiaugiasi dėl Šveicarijos aktyvaus dalyvavimo EURES tinklo veikloje, ypač pasienio regionuose; ragina Šveicariją tęsti EURES tarpvalstybinių ir pasienio paslaugų plėtrą, vadovaujantis galiojančiu EURES reglamentu, siekiant padidinti darbo jėgos judumą ir sukurti iš tikrųjų integruotą ES ir Šveicarijos darbo rinką; siekiant padidinti darbuotojų judumą taip pat remia pastangas, kuriomis siekiama nustatyti įvairias naujas pramonės šakas ir pagrindinius augimo sektorius, kuriems EEE šalys, Šveicarija ir valstybės narės turėtų skirti pagrindinį dėmesį plėtodamos savo gebėjimų bazę, kad gebėjimai ir kvalifikacijos būtų geriau pritaikyti prie darbo rinkos pasiūlos ir paklausos;

o

o o

29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.